Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka/Liikenne-, energia
ja ympäristöryhmä
Matti Kahra

3.6.2020

E 36/2020 vp Valtioneuvoston selvitys: Uusi kiertotalouden toimintasuunnitelma

EK kiittää ympäristövaliokuntaa mahdollisuudesta antaa kirjallinen lausunto EU:n uudesta kiertotalouden toimintasuunnitelmasta.

Euroopan komissio julkaisi maaliskuussa toimintaohjelman, joka esittää Euroopalle yhteistä strategiaa tukemaan kiertotalouden kasvua ja kilpailukykyä. Green Deal -sateenvarjon alla julkaistavan kiertotalousohjelman tavoitteena on luoda uutta kestävää talouskasvua ja samalla tarjota ratkaisuja ilmastonmuutoksen torjuntaan ja luonnonvarojen niukkuuteen. Komission ehdotuksen avainsektoreita kiertotalouden kannalta ovat rakennus- ja purku-, elintarvike-, tekstiili-, liikenne- ja elektroniikka.

Elinkeinoelämä näkee kiertotalouden merkittävänä mahdollisuutena Euroopalle. Suomalaisyrityksillä on tarjota teknologiaa, palveluita ja toimintamalleja, joita ilmasto -ja ympäristötavoitteiden toteuttamiseksi tarvitaan. Suomen on aktiivisesti toimittava sen puolesta, että suomalaisyritysten tarjoamat kestävät ilmasto -ja kiertotalousratkaisut saataisiin nykyistä laajamittaisemmin käyttöön niin kotimaassa, EU:ssa kuin maailmalla.

Suomen kannassa esitetyt yleiset linjaukset ja tavoitteet ovat hyviä. Yritysten toimintaympäristön ja kasvuedellytysten näkökulmasta haluamme nostaa esille seuraavat huomiot:

- Kiertotalous on keskeinen osa ilmastoneutraaliutta ja myös EU:n teollisuuden uudistamista. Keskittyminen high impact – sektoreihin on erittäin tervetullut ja mahdollistaa resurssien ja toimien priorisoinnin. Yritykset toivovat ennustettavaa sääntelyä ja vauhtia investoinneille.
- Elinkeinoelämä toivoo näkevänsä EU:ssa mahdollistavaa ja kannustavaa lainsäädäntöä. Nykysääntelyn pullonkaulojen purkaminen on otettava keskiöön, jotta kiertotalouden etenemiseen saataisiin vauhtia. Tehokkaasti toimivat markkinat ovat avainasemassa halutun muutoksen aikaansaamisessa.
- Yritysten ja markkinoiden rooli kiertotaloudessa on aivan keskeinen. Kiertotalouden on pohjauduttava markkinaehtoisille ratkaisuille. Tämä koskee poikkileikkaavasti kaikkia kohtia. Innovaatiot, kuten uudet tuotteet ja palvelukonseptit syntyvät kysynnän ja kilpailun kautta.
- Tavoitteena on myös vahvistaa EU:n omaa kykyä kantaa vastuuta jätteistään. Elinkeinoelämä on ehdotuksiin tyytyväinen ja kannustaa edelleen purkamaan sääntelyn pullonkauloja, jotta saadaan aikaiseksi todellista kiertotalousliiketoimintaa. Tämä koskee erityisesti jätesääntelyä. Kierrätysraaka-aineiden käyttöä voidaan lisätä myös vahvistamalla

niiden sisämarkkinoita. Tavoitteena tulisi olla myös vähemmän puhtaiden materiaalien kierrättäminen siellä, missä se on turvallista ja missä se tukee kestävää tuotesuunnittelua. Suomalaisyrityksiä on huolestuttanut kierrätetyn raaka-aineen saatavuus ja uusioraaka-aineen sujuvat siirrot EU:n sisämarkkinoilla.

- Innovointia on myös edelleen edistettävä julkisten hankintojen ja rahoituksen avulla. Tuemme julkisten hankintojen hyödyntämistä kiertotalouden vahvistamisessa, ja pidämme tärkeänä, että julkisille hankinnoille asetetaan tavoitteita, jotka edistävät kestäviä ja ympäristöä säästäviä tuotteita ja ratkaisuja. Yrityksille tulisi luoda vahvat kannusteet kiertotalouden t&k-toimintaan, pilotointiin ja viennin kasvattamiseen.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Matti Kahra
Johtava asiantuntija